

Skřet z Vraní skály

ANNA ŠOCHOVÁ

Skřet z Vraní skály

Anna Šochová

<http://koste.unas.cz/>

Bajajovitý příběh z dávných časů. Myslíte, že to hrdinové měli snadné? Fantasy

Po slámě konírny se natáhl štíhlý stín. Starý Bert se k němu ohlédl a pokýval hlavou. Z malé Sidonie už sice vyrostlo děvče na vdávání, ale místo vysedávání uprostřed matčina fraucimoru každou chvíli utíká sem. Vlastně utíkávala, teď přišla prvně od konce zimy.

“Berte?”

“Jsem tady, panno Sidonie.”

Dál hřebelcoval černého baronova Abara, urozená dívka musela sama blíž. Měla cosi naléhavého, když jí nevadila podestýlka. S podkasanými sukněmi stála mžiku za Bertem.

“Slyšels to?”

“Nevím co, urozená panno.”

Sidonie dupla. Hm, náladová jako bývaly její starší sestry. Bert přimhouřil oči a uchechtl se. Dělal svoje, Sidonie dupla znovu. Abar pootočil velikou hlavu, vycenil zuby a zvedl ocas.

“Jste oba stejní... Ach, nezdvořáci!”

Stačila utéct, než Abar pustil koblihu. Sotva však Bert stačil vzít do ruky další práci, postávala zase ve dveřích. I s dětsky protáhlým:

“Bertéée?”

Tentokrát podomek beze slova ukázal na nízkou trojnožku vedle sebe, zatímco pečlivě probíral řemení. Sidonie poslechla, posadila se a nejdřív několikrát vzdychla. Potom upřeně zkoumala hrubou kamennou zeď. Hrubě tesané kvádry se ani nepohnuly. Zadumaně pronesla:

“Bude válka, Berte. Myslíš, že zase přijde?”

Pokrčil rameny. Věděl hned, o čem chce Sidonie mluvit, ale nechtělo se mu rokovat o tom, kdo a co může vylézat z kamenných zdí hrádku na Vraní skále.

“Přestaň,” vykřikla najednou. “Jsi jediný, kdo o něm něco ví! Co když zas přijde? Co když...” odmlčela se ostražitě rozhlédla. Zašeptala: “Co když tentokrát přijde za mnou? Myslíš, že kdyby zase zvítězil, zůstane?”

Bert sklopil oči a prohrábl vousy. Tohle jsou mi věci! Takže malá Sidonie si už myslí na mužského... Ale co odpovědět? Přeměřil dívku před sebou znaleckým pohledem. Opravdu vyrostla do krásy. Jenže jemu už dávno krev jen tak něco nerozbouří. Pár chviliek radosti totiž znamená hlavně roky starostí. Kdepak, zázraky jsou pryč. Tiše prohodil:

“Bude to sedm let, panno Sidonie. Byl tady pouhých deset dnů, v nejhorší době, jenom aby zachránil hrad. Říkal jsem ti přece, že je nejspíš dobrým duchem vašeho rodu.”

Dívka se zavrtěla, jako by ji trojnožka páčila do sedínky. Nejspíš trochu pálí, možná i svrbí, hodnotil její rozpaky pobaveně.

“Otec říkal... Víš, on vůbec nevěří, že tu byl duch. Po něm by nezůstaly... děti.”

Řekl parchanti, rozuměl hned pomlce Bert a vousy mu smutně povisly. Zamračil se:

“Tvoje sestry se tehdy úplně zbláznily, na toho ducha bych všechno nesváděl. Řekl bych, že u toho bývají dva, ne jeden.”

“Jak můžeš ...” Najednou se Sidonie místo křiku zasmála a sklonila červenou tvář. “Já si to dobře pamatuju. A víš co?” Zase rozhlédnutí, jestli poblíž nejsou zvědavé uši. Naklonila se až k Bertovi a špitla: “Já je viděla, víš? Ležely s ním obě dvě. A jak se všichni navzájem mazlili a hladili... Potom mě uviděl, vstal a vystrčil ven. Až prý vyrostu, dřív ne, řekl.”

Bertovi zasvítily oči smíchem. Taky si to pamatoval.

“To se ti dnešní hrozící boje a války docela hodí, vid’?”

Sidonie zase zrudla. Začala si rovnat sukni a nevěděla, co říct.

“Jsi hrozný, Berte, takhle se mnou mluvit. Nic takového jsem neřekla. Válka je hrozná věc, to přece ví každé malé dítě,” durdila se. Potom odhodlaně zvedla oči a vyhledala posměváčské Bertovy. Byla tak vážná, že podomek zpozorněl. “Víš, mě se taky moc líbil. Jenže... Kdyby nás zase zachránil, kdyby přišel za mnou, veliký, silný a krásný, směla bych ho odmítnout? Ale co potom? Odešel a sestry tu nechal. Proč si jednu nevybral? Rytíři přece chrání čest... Bojím se, Berte. Co když se opravdu objeví?”

Šedovlasý muž užasle pootevřel ústa. Řídké vlasy mu zplihly ještě víc.

“Tohle tě trápí, urozená panno?”

“Berte,” mávla rukou, “přestaň s tím! Jsem Sidonie, kterou jsi ještě nedávno vysazoval na koně. Copak nic nechápeš? Budu mít svatby s pánem na Hájku a já bych namouduši radši měla za muže skutečného hrdinu. Žádného fousatého vdovce. Mladého a ... a tak. Jenže ten nejlepší a nejhezčí se nám prý tady ve stáji rozplynul ve zdi a víckrát nepřišel. Ani neznáme jeho jméno, jenom ti dva kluci rostou do jeho podoby. Proč odešel?”

“Možná musel, možná měl na tomto světě vyměřený čas.”

“Myslíš, že zpátky nesměl?”

Bert přikývl.

“Takže byl možná čestný a rytíř a...” zarazila se. “Nene. To by se dvořil jen jedné sestře, ne oběma naráz. A zachoval by...hm. Odkud se vlastně vzal?”

Bert ukázal bradou na zed'. Sidonie vzdychla a pomalu vstala.

“Proč já jenom věřila, že o něm víš víc?! Jen jsi ho viděl vstoupit do téhle zdi – a stejně tomu nikdo nevěří. Otec přísahal, že jak toho svůdce najde, vlastnoručně ho vymiškuje, ať už hrad zachránil nebo ne. Matka s ním souhlasí.”

“Paní baronka?”

Bert se neubráníl údivu. Sidonie přikývla. Na odchodu se otočila.

“Víš, kdyby se něco stalo... Kdyby přišel, varuj ho, Berte, ano? Já mu jsem vděčná, možná bych byla ráda, kdyby právě on všechny nepřátele přišel pobít... I když - nevím, jestli by mu stačilo, co bych mu mohla dát. Polibek na tvář, nic víc. Já nechci jít do věže a prolévat potoky hořkých slz nad rostoucím břichem. Nechci se trápit jako sestry, víš? Baronští vnuci dnes běhají po hradě jako prostá pacholata z čeledi, ani o vlastních matkách zhola nic nevědí. Divně se nám zvrtla radost z vítězství, když se otec vrátil a začal chránit čest rodu!”

“Chlapci jsou to šikovní, mám je rád. Věří, že jsou dvojčata a jejich zemřelou matku že sem přivedla válka.”

Sidonie se pousmála. Vypadala rázem o mnoho starší a moudřejší.

“Já vím, Berte. Kromě tebe a mne už na hradě není živáčka, který by znal pravdu. Mají vlastně pouze nás dva. Matka mi však ráno zakázala, abych se s nimi ještě stýkala. Myslela jsem, že by z nich mohla být pážata, víš? Stejně jsou pořád s Jeronýmem. Jenže matka nechce, aby bratrovi dělali společnost. Nejradši by je poslala pryč. Zbýváš jim ty,” s povzdechem pohlédla na starou zeď, “a otec, který asi opravdu není odtud.”

“Chodí sem rádi, Sidonie, jako by tu byl s nimi. Třeba ho cítí.”

“Ach, Berte, vždyť sem přece běhají za tebou! Tebe mají odjakživa všechny děti rády.”

Bert osaměl. Spustil ruce do klína a vzdychl. Všechno se zvrstává, jeho vině není konec! Čas klidu skončil, silný a dobrý král zemřel, jeho synové rvou dědictví a zemi na kusy. Když se dnes přidáš k jednomu, zítra tě smete hněv druhého. V zemi jsou zase obléhány a dobývány hrady. Co s tím? Bert by snad mohl přivolat zpátky tajemného ochránce Vraní skály. Ale kdy a proč? Mučivou touhu přece dávno utišil, žízeň uhasil, pomsty se nabažil.

“Den síly za rok, rok života za jediný den,” bručel si Bert pod vousy. Nezpozoroval, že se u vchodu konírny dlouží další stín. Tentokrát patřil vyššímu, podsaditému čtyřicátníkovi s kadeřavými, lehce prošedivělými vlasy nad vyšším čelem.

“Špatně počítáš, starý,” pravil povědomý skřípavý hlas. “Nabídka se změnila. Den za tvoje dva roky, nejmíň. Zvýšil jsem cenu.”

“Zmizni, satanáši,” odplivnul si Bert. Muž syknul a přišel blíž. “Tišeji, starý. Víš dobře, že odtamtud nepocházím! Nechci víc, než další díl tvé životní síly. No uznej, že taková troska jako ty potřebuje k proměně mnohem silnější kouzlo. Tak co? Potřebuješ mne a já ti rád vyhovím. Chci si užít mladinkou ženu. Na Vraní skále mi vyrostl krásný kvíteček!”

“Že to ty jsi pánem na Hájku?!”

Bertovi málem zaskočilo, i když nic nejedl. Muž přikývl a teprve teď starý podkoní rozeznal zlatem krumplovanou suknicí a sametový šat bohatého rytíře. Byl dlouho v cizině, říkalo se. Tvář má sice docela mladou, ale rysy zvláště povadlé a oči staré. Inu, pravé stáří skřeta ani kouzlem nezastřeš. Bert se ho nebál. Vyrazil ze sebe:

“Nech Sidonii být, nezaslouží si takovou... Hm, osud po tvém boku.”

“Snad si nebrousíš zuby i na ni, kocoure mlsná? Šediny tě tehdy zakryly, dobře ses bavil pohledem na břicha těch holek, trestu jsi ušel. Chtěl bys to zopakovat?! To nedovolím!”

Ačkoliv mluvil rázně, teď se rytíř zarazil, naklonil hlavu na stranu a poškrábal se na nose. Zase byl tím skřetem, který kdysi nehezkému mladíkovi nabídl pomoc. I hlas měl stejný.

“Pro každý případ ovšem... Inu, doba je nejistá, Berte, proto nezhodím naději na tvou pomoc. Poslouchej: když půjde do tuhého, vyslov známé zaklínadlo. Dostaneš výzbroj a podobu rytíře. Síly budeš mít, kolik třeba, ale pamatuj: sotva ti Sidonie poděkuje za záchranu, ať bys ji ochránil v potyčce nebo za obléhání, v tu chvíli

seschneš stářím a zemřeš. Na mou nevěstu totiž nesáhneš, jasné? Ber nebo nech být.”

“Co jsi udělal s pravým rytířem? Kolik on zaplatil za svoje chvíle slávy a hrdinství?”

Rytíř pokrčil rameny.

“Ať se stalo cokoliv, stalo se tak právem smlouvy. Věděl, co přijde a panství mi sám přenechal. Jen za to, aby tam v Brabantsku zemřel čestně a mnoho nepřátel vzal s sebou. Věř, jiného přítele neměl a já jménu – našemu jménu – hanbu nedělám.”

Rytíř z Hájku odešel, Bert složil hlavu do dlaní. Nikdo si v tu chvíli nepřál mír v kraji víc, než on. Myšlenky se mu mátly jedna přes druhou a kolem srdce se mu rozlévala těžká, dávno necitěná bolest. Kál se, že před sedmi lety výčitky necítil. Jaké pokušení ho čeká teď?

*

Kdo by tehdy váhal? Hubený a nemotorný kluk, všem byl pro smích. Obě dvě překrásné, pyšné pánovy dcery si s ním zahrávaly, až se z nich div nezbláznil. Miloval je přitom jako věrný pes. Duši by za ně dal! Ne, Bert žádné radovánky nečekal, jen strašlivě toužil být jejich zachráncem. Uslyšet upřímný vděk a mít jejich úctu.

Viděl to živě jako by se to stalo dnes: vyplížil se z obleželého hradu lapkům pod nose, v lese přivolal skřetí kouzlo. Jako rytíř vyrazil mezi hordu lapků, kdo neutekl, toho zabil. Teprve, když ho krásky vzaly za ruce, šátečky mu otíraly čelo a skráně, když jej vedly do síně, vrkaly sladká slovíčka, krmily ho a napájely, když sama baronka mu s pláčem děkovala, až tehdy do něj vjel ten vzdor a touha získat všechno. Oné noci mu patřily obě, jedna po druhé a potom znovu. Za úsvitu ho sama baronka vtáhla do své komory.

Vytratil se hned s dalším úsvitem, zděšený i spokojený zároveň. Odložil kouzlo a jeho tvář valem zestárla, vlasy prořídly a prošedivěly. Na hradě se prohlásil vlastním strýcem. Že prý mladého Berta lapkové chytli a zabili. Nikdo tu mladíka upřímně nepolitoval.

Lapkové za tři dny zaútočili znovu. Bert přivolal kouzlo zpátky a silný rytíř opět bránil Vraní skálu. Celých pět dnů trvalo, než ta mstivá sběř odtáhla. Bert bojoval ve dne a miloval se v noci, oka ani nezamhouřil. Sám nevěděl, jak to dokázal, ale cokoliv vymyslel, stálo lapky mnoho krve. Čtyřicet jich zabil. Dvakrát tolik, než měl hrad obránců.

Desátého dne od prvního kouzla zaznělo za rozbřesku troubení baronovy družiny. Bert se v mžiku vymanil z objetí jeho dcer a utekl ke koním. Znovu zestárnul, přesto dodneška nevěřil svému štěstí, že v něm všichni přijali "strýce" a dali mu službu. Zpočátku se Bert v ústraní bavit. Získal přece víc, než kdy mohl doufat. Pyšné krásky se rytíři tak vnucovaly, až jimi Bert pohrdal. Když obě povadly, pobledly, byl náramně spokojený.

*

Vystřízlivěl rychle, jakmile baron vsadil dcery do věže, ale dělat? Všim by přivolal neštěstí. Jeho mlčení nechalo dívkám naději, že se rytíř přece jen vrátí. Ani Bertovi nebylo lehké. Takovou vinu by víckrát nést nechtěl. Po roce vyvdali dívky hodně daleko, zato své dva synky u sebe mohl mít, jak často chtěl. Nakonec byli páni rádi, že je mají z očí.

Jaký jim to připravil život? Každý den se jim děje křivda, kdykoliv se baron pyšní jejich bratrem, kukaččím mládětem. Jeroným vzešel z horšího hříchu. Baronka pána přesvědčila, že Jeronýma zplodil on sám.

Kdyby pod hradem stáli nepřátelé, kdyby zase bylo zle, jistěže by Bert zavolal sám sebe na pomoc! Ale co dál? Ptali by se - a on by jen tiše seschl a zemřel. A ubohou Sidonii tady zanechal v moci divného proměněnce. Čemu by to pomohlo? Synci jej potřebují víc. Ale milá Sidonie... Možná z ní pán z Hájku dívčí sílu vysaje, jako rázem vzal deset roků Bertova života. Možná mu vzal víc, vždyť hnědé vlasy osmnáctiletého mladíka až příliš prokvetly a hned mu vyrazil dlouhý plnovous.

Varovat Bert žádného nesmí, s tím potvorem ho svázaly zločiny – a jak by se kdo ze hradních lidí ubránil kouzlům? Když lidé nic o čárech netuší, nepřijdou do neštěstí.

Tak si starý Bert stále znovu a znovu lámal hlavu, ale řešení nenacházel. Dny ubíhaly, Sidonie za ním přicházela jako za jediným přítelem. Vyhnat ji nemohl – a ani by nedokázal. Výčitkami svědomí platil za každé setkání. Rozkvétala mu sladce před očima, jako by v ní vyžrálo všechno dobré, co jejím sestřím před sedmi roky chybělo.

Po žních ji čekala svatba. Rytíř z Hájku zatím odjel na sněmování pánů, kteří se snažili vyjednávat s dědici zemřelého krále. V kraji byl klid a starý Bert se s těžkým srdcem odhodlal odejít. Nemohl zůstat na Vraní skále a přihlížet Sidoniinu neštěstí. Nejdřív našel ve městě mistra platněře, kterému svěřil chlapce do učení, sám se chystal žít někde poblíž. Kdysi v lese zakopal část toho zlata, které našel v táboře lapků.

Mohl mít víc, byla tu tehdy hromada naloupeného zboží, ale nechal všechno odvézt na hrad. Tehdy ho nenapadlo jednoduše vzít peníze a nohy na ramena. Dnes byl rád, že neutekl. Možná právě tím by se prozradil. Když už lidé vzpomínají na hrdinu, ať jim zůstanou lepší vzpomínky než výsměch, že se urozené dívky spustily s nehezským pacholkem.

*

Zasedání panského sněmu se protáhlo, oba královi synové stáli na svém a smíru nedosáhli. Svatbu Sidonie odložili. Než Bert znovu projížděl známým krajem, přišel podzim. Místo, aby užil klidu a zlata, nechával se najímat kupci a provázel je po odlehlých cestách. Kradlo se a loupilo, také baron z Vraní skály prý již pár lapků pochytil a odevzdal právu.

Bert navštívil synky a v radničním šenku potom slyšel šeptat o velikém věnu krásné baronovy dcery. Bert potřásl hlavou. Copak není na světě nic jiného? Stále Sidonie, Vraní skála! U džbánku vína přemítal, nemá-li přece jen zajet do hradu.

“Tady vysedáváš, starý?”

Bert vzhlédl. Co tu dělá pán z Hájku? Jen vzbudí pozornost, když mluví s kmánem.

“Nejsi s ostatními, pane?”

Rytíř přisedl ke stolu, ale jako by tu nebyl. Nikdo v šenku si ho nevšímal, ani holka, roznášející džbánky. Bert pánovi pohlédl do očí a zamžikal. Ne, nebyl to klam. Z rytířovy tváře jakoby všechny stopy mládí stékaly a rozpouštěly se. Tváře měl hladké, ale pod bradou, na spáncích a pod očima, všude vrásek nepočítaně. Zuby zřídly, vlasy ustoupily k temeni. Vracel se do podoby skřeta, který před lety nabídl zoufalému Bertovi zázračnou pomoc.

“Utekl jsi,” obvinil Berta skřípavě rytíř. “Hrad brzy napadnou a Sidonie zůstane napospas vítězům.” “Má přece ženicha. Už dávno mohla chodit s outěžkem na tvém Hájku, pane,” nedal se Bert. Skřet se ošil.

“Myslel jsem, ehm, spoléhal, že ji zase budeš chránit. Bavit jsem se mezi pány, až se mi člověčí síla spotřebovala. Nikdo z nich kouzlo nepotřeboval, tys mne nevolal, neměl jsem, kde brát zásobu...”

Bert zamžikal. Skrže víno v hlavě se sunula myšlenka, která mu připadala divná. Musel se ujistit.

“Ty dnes tedy prosíš, skřete? Ty mne žádáš, abych vyplýtvál zbylé dny svého života?! Co mi nabízíš? Co má vyvážit starost o mé syny, proč mají docela osiřet?”

“Berte, opravdu jsi starý,” nahnul se k němu skřet a úlisně mu hleděl do očí. “Vzdáváš se mladého srdce, které ti dál ještě tluče. Nevěříš, že bys třeba Sidonii mohl mít? Máš sotva pětadvacet, zázrak jsi už potkal... Láska prý všechno překoná, tak...”

Bert bouchl džbánkem o stůl a rozčileně se zatahal za knír. “Nerouhej se! Pravda, navykl jsem si přemýšlet, jak mému dnešnímu věku náleží. S povídkami o lásce na mne nechod', o té vím svoje. Mluv pravdu, skřete, proč jsi přišel právě sem?”

“Sedm let brzy pomine,” přiznal najednou skřet. “Tys mne znovu nepřivolal, pannu jsem žádnou nezískal. Končí můj pozemský čas, budu se muset vrátit do podzemí, kde hlídám zlatou žílu. Jednou za tři sta let smím člověku v nouzi nabídnout smlouvu, pomáhat deset dnů. Dostůj smlouvě, Berte, nebo stáhnou Sidonii k sobě dolů. Bude to tvá vina, pamatuj!”

Bert nevěřil svým uším. Skřet zmizel a šenkýřka přišla s konvicí dolít víno. Zaplatil a šel spát, ráno moudřejší večera.

*

Na Vraní skále nevzbudil Bert žádný rozruch. Stručně varoval barona před lapky, chtivými věna, a nabídl své služby. Baron poděkoval, ale odmítl.

“Věřím, že jsi nám oddaný jako dřív, Berte, ale naučil jsem se spoléhat na vlastní síly. Až dceru vypravím na Hájek, společně s jejím mužem a pánem se o vše postaráme.”

Sidonie přiběhla, jako by ji baron zavolal. Bert se hluboce uklonil, ale zbledl, zasažený dívčí krásou i vřelým přivítáním. Už opravdu stárne, když se sotva ovládl. Poděkoval jí za milá slova a požádal, aby se směl za její štěstí pomodlit v hradní kapli.

Přijde, nepřijde? Čekal ji a bál se zároveň, ale čelil své minulosti statečně. Veřeje brzy zaskřípěly a Sidonie vklouzla do kaple. Nezvedl hlavu od sepjatých rukou, když se dívka dotkla jeho ramene. Jsem starý, zašeptal téměř nahlas. Téměř, protože mluvila pouze ona.

“Náš starý Bert a takový kající? Jaké tě tíží tajemství? Co tě přivedlo zpátky?”

“Už odmala jsi bystrá a moudrá, paní moje. Jsou však slova, která zabíjejí.”

“Jenže některá tajemství zabíjejí právě proto, že zůstanou nevyslovená.”

Bert stiskl víčka, aby zadržel slzy. Ten mizerný skřet měl pravdu, před Bertovým očima vyrostl převzácný kvítek – a jeho srdce v zestárlé hrudi si uvědomilo svůj skutečný věk. Potřásl hlavou a zahnal ty hloupé myšlenky. Sidonii přece neztratil divokými nocemi před sedmi roky, ale dávno předtím, už samotným svým narozením a původem.

“Ponechám osudu a tvému důvtipu, co sama pochopíš. Jednou jsi mi vyprávěla bajku o myšce, která zachránila lva. Pamatuješ? Slabounká myška se kdysi rozhodla

zachránit jeden hrad. Vlezla do lví kůže a chovala se jako lev. Věděla, že draze zaplatí, ale nečekaně získala tolik, že toho byloneunesení.”

Sidonie svraštila obočí.

“On zemřel, vid’? Když vstoupil do kamenné zdi.”

“Vystoupil z ní přece čtvrtého dne znovu. Vaše modlitby ho vrátily. Víc nevím. Ať je to, jak chce, v dětech prý žijeme dál. V krvi své krve, v rodině a vzpomínkách. Myška v bajce zeď používá jako úkryt a ochranu, nezapomeň. Už musím jít.”

“Počkej! Berte, on přijde?”

“Až bude nutné bojovat a zemřít, pak ano.”

“Proč, Berte, řekni, proč? Nezasloužíme si, aby zůstal? Jsme nějak prokletí?”

Zavrtěl hlavou, zvedl se a odešel. Některé věty víc zamotají, než vysvětlí. Až bude po všem, Sidonie pochopí. Možná ho prokleje ve jménu zneuctěných sester, nad jeho pomocí nejspíš mávne rukou. Sloužil jim přece, jak bylo jeho povinností.

*

Bert si opatrně protáhl nohy. Pohrdal skřetem i samotným osudem. Přijal, co má být, ale tak průhlednou léčkou, která jej zřejmě měla přimět bojovat, ho skřet hluboce pokořil. Vozy se Sidonií a věnem má chránit patnáct jízdných na cestě, u které číhá třicet chlapů?!

Bert se už dávno leccos naučil. Odhadl, kde lapkové zaútočí. Byl tu už včera, připravil všechno, co mohl. Srdce má sice mladé, ale paže stárnoucí a klouby ztuhlé. Přesto, má-li Bert Sidonii zachránit, udělá to on sám. A zemře se ctí.

Seděl ve svahu, ukrytý za vyvráceným stromem. Pozoroval navečer poslední přípravy lapků. Podsekli jasan u cesty, jenjen ho povalit. Jestli jízdní nejsou slepí, zasvítí jim čerstvé záseky do očí už na dálku. Ti mizerové je ani nezamazali blátem. Baron i jeho muži umějí rozdávat rány, Bertovy kuše také pár chlapů vyřadí. Zatahal

se za knír. Nevšimli si, hlupáci, ničeho. Poražený strom, pche! Tady se už tolikrát přepadalo, že poslední strom, vhodný k pádu přes cestu, nemohl zaměnit.

Lapky nenapadlo prohlédnout svah nad sebou. Přiběhli podél cesty, ukryli se pod ní. Strnuli, když znamení ohlásilo příjezd kořisti. Hrčení vozů nabíralo na síle. Žádný hlahol, žádný smích? Bojí se ti svatebčané nebo jde o součást skřetovy léčky? Dva lapkové přiskočili a opřeli se o kmen stromu. Nahnul se, ale nepadl. Přiběhl třetí se sekerou, ale nic platno. Až se kmen zhoupnul, ale jen sklouzl stranou a posadil se do bláta u cesty.

Košatý strom s rozložitými větvemi se někdy zachytí v korunách jiných... zvlášť, když mu pomůže provaz, smál se jim v duchu Bert. Zmatek u cesty varoval baronovy muže, vyrazili kupředu. Hlupáci, nechali vozy bez ochrany!

Bert zamířil. Hlídal bezpečí vozů, čekal, dokud lapkové nevyskákali z úkrytů. Jeden, druhý, třetí. Bleskově zase tři kuše natáhl, teprve potom si ho všimli. Tři chlapi vyběhli do svahu proti němu. Bert zabil další dva dole, potom sestřelil nejbližšího z těch, co běželi sem. Další naběhl přímo na kopí, stačilo je zvednout z listí. Ten třetí, se sekerou, na nic nečekal. Vrhнул se na Berta s rykem a vztekem. Bez štítu se sekeře těžko ubráníš. Nohy se Bertovizamotaly v listí, dvakrát mu sekera dopadla vedle hlavy. Než ten chlap zakopl, dal Bertovi co proto. Konečně ho dýka ho přibila k zemi.

Nyní Bert pohlédl k cestě. Baronových mužů najednou viděl mnohem víc. Pobili už všechny lapky. Jak to dokázali? Bertovi se dělalo slabo. Přesto se opřel o strom a zkusil vstát. Vrávoravě scházel dolů. Nedbal na hlubokou, krvácející ránu na paži, nedbal na šrám na stehně. Už nechtěl vědět víc, než jestli Sidonie... Upadl.

*

“Vždyť jsi měl zvítězit, Berte. Zvítězit, slavně odejít, stát se oplakávaným hrdinou.. Cos to udělal? Hlupáku!”

Bert otevřel oči. Všechno zmizelo, skrze zlatavé listí v korunách stromů k němu klesal bílý jas. Zval ho a vábil k cestě vzhůru. Bert se usmál. Bůh mu odpouští, sesílá anděly... Kdosi jím zacloumal a bolest vrátila Berta na zem. Byli tu jen oni dva

uprostřed naprostého ticha. Skřet v pravé podobě a Bert, klouzající k nejzazšímu stáří. Zvláštní. Olízl suché rty.

“Co kdybys mi... stáhnul paži... mizero.”

Skřet se k Bertovi naklonil. Nenávistně syčel:

“Sedm let je pryč, neudělám pro tebe naprosto nic! Měl jsi deset dnů, já s nimi počítal, ale ty? Tys nedodržel slovo! Oba jsme si mohli užívat... Tupče!”

Bert naprosto nic nechápal. Proč mu pořád vyčítá sedm let? Co to má znamenat? Soustředil se na každé skřetovo slovo a najednou se mraky v jeho mysli protrhaly. Bertovi se začalo dýchat lehce, měl chuť se rozesmát. Zapomněl na nevybrané tři dny klidu... Kdo by počítal, když se k němu tisknou horká těla... Nemyslel na skřetovu smlouvu, nevybral všech deset dnů.

“Chceš říct, že... naše smlouva... pominula? Že když jsem si nevybral celé slíbené kouzlo, všechno je jinak?”

“Jen se směj, na pomstu mi síla stačí!”

Skřet si odplivl a byl pryč. Bert nahmatl ránu na paži a vši zbylou silou stiskl. Zvítězil nad tím potvorem, teď může žít svůj život za sebe. Postará se o synky, jak už nedoufal. Pokusil se znovu vstát. Čísi ochotné ruce mu pomohly. Někdo ho podpíral a vedl k vozům. Už tu byl shon, Bert poznával známé tváře. Podívejme, baron připravil skvělou léčku! Místo svatebčanů vezl jenom slámu. A skryté další ozbrojence, nejspíš. Konečně Berta někdo ošetřil a paži pevně stáhnul. Bertovi už zase bylo všechno jedno. V hlavě mu šumělo, chtěl jenom ležet a spát.

“Netušil jsem, co chystáš, ale jsi pravý muž pro mou dceru, Jene z Hájku.”

Bert ležel se zavřenýma očima. Nechtěl se rozhlížet. Jen mu připadalo zvláštní, že tu nikde skřeta nezahlédl, když s ním baron mluví tak blízko. Jeho vlastní pot, studeně se koulící ze strání a čela, však Bertovi brzy napověděl. Zdravou rukou ho setřel a přitom hrábl prsty do vlasů. Byly nějak... jiné. Husté, kadeřavé, i když nad vyšším

čelem, než bývalo zvykem. Ostražitě přejel prsty po šatech na těle. Staré známé sukno, oddechl si. Ale hrud' nezvykle široká? Otevřel tedy oči a pohlédl na svou ruku. Bože! Patří většímu muži, než býval první i druhý Bert. Ruka s prstenem, jaký měl rytíř z Hájku, když zjara přišel ke konírně.

Skřet mluvil o pomstě, baron z Vraní skály o dceři... Raněný znovu zavřel oči. Když tedy odmítl proměnu v hrdinu a osvoboditele, nadělil mu skřet proměnu novou. Dal mu snad skutečně podobu rytíře, kterou musel opustit?!

Snad, že tu smlouvu mladý Bert před sedmi lety stvrdil na místě krví, musela být dodržena do poslední maličkosti. Buď deset dnů síly a zjevu udatného reka za deset roků života, nebo všechno padne. Skřet Bertovi nechtěl všechno prozradit, kroutil se a říkal polopravdy. Nelhal, ale nic naplno nepřiznal. V šenku vykládal, že tentokrát promění Berta až do smrti – i když svoje řeči zamlžil, jak jen mohl, tomuhle Bert věřil.

Opravdu teď bude Bert žít v kůži a podobě rytíře z Hájku zbylé tři dny? Tři dny, které nevyužil před sedmi lety, ty na svatbu stačí. Bert se zasní. Se Sidonií i smrt bude sladká... Zbytek rozumu se ozval odkudsi z kouta: že právě ty, Berte, bys dostal něco zadarmo?!

Nečeká tě spíš dlouhý, předlouhý život stárnoucího muže s mladinkou kráskou? Bert se ošil. To přece nikdy nedělalo dobrotu. Vždyť i baronka rozevřela svou ctnostnou náruč... Vzpomínka náhle páčila jako oheň. Dcery jsou jako matky, Sidonie bude žhavá, jiskřivá jako... Skřetova pomsta, ne dobrodiní, s tím Bert musí počítat!

Uhlídej holubici, když sám nemáš křídla. I hloupá žena si najde způsob, jak obelstít manžela, copak to sám nezažil? Láska k Sidonii ho zbaví rozumu, udělá z něj stejného hlupáka, jako z mnohem důstojnějších mužů. Unikl mu těžký vzdech. Baron se k raněnému naklonil a křikl na vozku:

“Dávej pozor na cestu, cháme! Chci dceři dovézt ženicha živého!”

Poblíž stále krákala vrána, která Bertovi připomněla skřetův zlomyslný smích.